

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1635. usque ad annum 1643

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1779

VD18 9011888X

§. 47. Prospera Joannis de Werth expeditio ad Rhenum contra Gallos,
Suecosque.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67406](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67406)

mento collapsas Protestantium res re- Sæc. XVII.
stituisent, & fœderati Principes Cæ- A. C. 1637.
sareis commeatum suppeditare non
denegassent.

§. XLVII.

*Prospera Joannis de Werth expedi-
tio ad Rhenum contra Gallos,
Suecosque.*

Nec magis secunda belli fortuna ad *Barre Hist.*
Rheni confinia adspirabat Gallo- *d' Allemagn.*
Suecis; postquam enim Bavari Gallos *t. 9. p. 698.*
ex Confluentia, locisque finitimis ex-
pulerant, Joannes de Werth Herman-
steinium, arcem ad Rheni & Mosellæ
confluentes munitissimam, & jam antea
a Cæsareis obsessam circumfulis eminus
Legionibus arctius cingere, omnem-
que annonæ invehendæ opportunitatem
obsessis præcludere statuit: inde vero
Urbs ad tam exitialem formam per-
ducta est, ut cives, militesque Galli
penu omnino exhausta, ne rabies e-
dendi vitalia depasceret, primo ad
siliquas, obviasque quasque herbas,
radices & absurda quæque solo genita,
vellenda, rabida cupiditate converteren-
tur, & demum nullo inter nutrimenta
facto selectu (adeo indomitus est ven-
tris impetus, qui præfestina aviditate,
dummodo prima sui specie crederentur
utilia,

Sæc. XVII. utilia, inter salutaria & noxia non di-
A. C. 1637. stinguunt) in hortenses rubetas aut bufon-
 es, vermes & serpentes exitiali in-
 gluvie involarent. Jam tum inter cu-
 pedias numerabantur asini, canes, fe-
 les, glires, muresque, dapes pro so-
 lis Belli Præfectis ac Nobilibus refer-
 vatae: ipse etiam Bussius Lametius ar-
 cis Gubernator consumptis jam equis
 octoginta glires absumperat, singulos
 duodecim facile sestertiis coemptos.
 Tandem, ubi luis inde conceptæ vio-
 lentia quamplurimos absumperat, ac
 ceteri ferme omnes obsidionis labori-
 bus ultra ferendis impares evaderent,
 tantum non ad salutis desperationem,
 arcisque deditionem ventum est. Op-
 portune tamen Galli Hassis Batavisque
 negotium dabant, ut laboranti urbi
 nulla mora subvenirent; Guilielmus
 igitur Hassiæ Landgravius contractis
 ex Rheno inferiori copiis ut centum
 quinquaginta plaustra omni cibariorum
 genere onusta urbi inferrent, Melandro
 & Darmsteinio Tribunis præcepit. Jam-
 jam primum agmen munitioni, & pro-
 pe sub tutela bellicarum machinatio-
 num propius accedit, unde confestim
 quod in successibus expectatione ra-
 rioribus vulgo solet, ut nec animus nec
 vox se contineat, intempestivus pri-
 mum obsessorum clamor, & impatiens
 more

Sæc. XVII.
A. C. 1637.

moræ lætitia, tum festiva scloporum
exploſio. prosperamque annonæ ad-
vectionem aggratulantium conclama-
tio celebratur. Verum tantilla hæc
solatia non diu citra multorum cladem,
urbisque ruinam ſteterẽ; quippe Joan-
nes de Werth comperta hac Haſſorum
expeditione cum valido Bavarorum
agmine poſt montem Grenzhufanum
haud procul ab arce inobſervatus ſub-
ſiſtit, atque ex inſidiis in hoſtem ir-
rumpens, primo acriter reſiſtentes, de-
mum poſt cruentam cladem territos in
fugam egit, univerſaque annona poti-
tus eſt, aſpectantibus ex arce, & nequic-
quam frementibus Gallis; quare ob-
ſeſſi jam omni ſpe opis decollata, die
vigefima ſeptima Junii arcem Cæſareis
dedere, per Rhenum armis vexillis-
que inſtructi ad Batavos uſque deducti.
Poſtmodum ex pacto arcis cuſtodia
Archiepiſcopo atque Electori Coloniẽſi
eſt commiſſa, ut eam Trevirenſi dein
Electori aut ejus Succeſſori redderet.

Interim Bernardus Vinarienſis Dux
ex Gallia cum pecuniis & copiis redux,
bellum ad Nicrum, Mænumque trans-
ſerre meditabatur, quocirca in Bur-
gundiam cum valido agmine contendit,
ac Mercio Comite Lotharingiæ Ducis
Tribuno non ſine magna clade repulſo,
octodecim Burgundici Comitatus arces

K 4 occu-

Sæc. XVII. occupavit, inde vero in Alfatiam pene-
A. C. 1637. trans, postquam Kenzingam urbem in-
 cassum obsederat, constructo navali
 ponte Rheinaviæ cum suis copiis Rhe-
 num trajecit, & in adverfo fluminis li-
 tore castra posuit, aggere fossisque quam
 celerrime munita. Hæc Ducis mol-
 mina Joannem Werthanum ad omnes
 hostium motus intentum fugere haud
 poterant: protinus ergo Vinariensi ob-
 viam proficiscitur, eumque iterato præ-
 lio devictum trans Rhenum in Burgun-
 diam rejicit, pontemque, quem Dux
 pluribus propugnaculis firmaverat, ag-
 greditur, & occupat, Gallis inde au-
 fugientibus, quos tamen victor strenue
 infecutus, potissimam partem profliga-
 vit, captis ceteris omnibus.

§. XLVIII.

*Gallorum, Batavorumque gesta bul-
 lica contra Hispanos.*

*Newill Hist.
 d' Holland.
 tom. I.*

Quominus Richelius Cardinalis hoc
 anno in Germania Cæsaris hostes,
 ac præcipue Suecos potentius juvaret,
 non modo intestinæ turbæ ob vectiga-
 lium onera in Aquitania concitatae,
 sed etiam Hispanorum invasiones ob-
 erant. Hi enim Provinciæ Insulas &
 Occidaniam infestis armis inundabant.
 Eapropter Richelius Harcurtium Co-
 mitem,